NAM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 2202 NGÀY THỨ BA 22 JUILLET 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE 2462

	BẮC-KỲ	TRUNG-KỲ	NAM-KỲ	NGOẠI-QUỐC
Một năm	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 00	12 $ 00
Các làng và Các công-sở	8. 00	8. 00	9. 00	»
Sáu tháng	3. 00	3. 20	3. 50	6. 00
Ba tháng	1. 50	1. 60	1. 65	3. 00
Một tháng	0. 50	0. 55	0. 60	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres doivent être adressées au directeur
61 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. B. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM HUY LỤC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-[illegible]

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large
1re page — Une seule insertion . . . . 0 $ 30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion . . . . . 0 $ 15 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

CÁCH GIẢI TRÍ

Người ta vẫn-vật suốt ngày, lao-lực quanh năm, kẻ lo công kia, người lo việc khác, kẻ học-hành mài-miết về sôi kinh nấu sử, người lao-động túi-bụi về chăn lấm tay bùn, bao nhiêu tinh-thần khí lực bị tiêu hao cả về cái luật khốc-liệt của tạo-hóa bó-buộc muôn loài là cái luật phải có làm mới có sống; mà cái tinh-thần khí lực của người ta không phải là một vật không mòn không chuyển, tri-tri trinh-trích như sắt đá mà cứ quay cuồng xuần-động, làm một cái máy làm lụng vất vả thâu ngày suốt đêm; làm một thì phải nghỉ, cái đó là cái tính tự-nhiên của người ta mà cũng là cái công-lệ dưỡng sinh không thể tránh được; nếu người ta trong một năm mà không được lấy một ít ngày, trong một ngày mà không được lấy một ít giờ thư-nhàn rảnh-rỗi thì làm sao mà bồi phục được khí lực, dưỡng được tinh-thần, e rồi đến thân-thể phải suy kiệt, thần-trí phải mỏi mệ, khác nào như cái nỗi súp-de đã tắt lửa, cái bàn quay điện đã khô dầu, dù có tư-tưởng hành-động gì, cũng mất hết cái năng-lực sinh-hoạt, thông-minh bị trất tắc, thần-kinh bị ngưng trệ cả, nghĩ chẳng ra, làm chẳng nảy, chỉ những sa chân sẩy tay, lú gan lú ruột, cũng đến uổng phí tâm lực mà thôi. Vì thế mà người ta có làm tất phải có nghỉ, trong một năm thế nào cũng phải có nghỉ được ít ngày, trong một ngày thế nào cũng ô nghỉ được ít giờ, ngoài cái ngày giờ lo công tính việc, đổ mồ-hôi xót con mắt để ứng phó với mọi sự nhu-yếu trong đời người, thế nào cũng phải có cái ngày giờ nghêu-ngao sơn-thủy, cười cợt gió-giăng để nuôi lấy cái sinh-mệnh về tinh thần là cái sinh-mệnh thứ hai của người ta cũng bám trọng không kém gì cái sinh-mệnh về nhục-thể, người xưa đặt ra cứ mười ngày có một ngày hưu-mộc, nghĩa là cái ngày nghỉ-ngơi lắm gội. Theo lục lệ ở nước ta thì mỗi năm cứ đến tháng đầu xuân là trăm nghề đều hưu nghiệp cả, nhà nào nhà nấy, thu xếp công việc, nghỉ trong mấy ngày gọi là thưởng xuân hay là ăn tết, lại còn trong một năm thuỳnh-thoảng có những ngày vào đình vào đám, bái xã kỳ thần thường thường đặt ra về những lúc nông vụ rảnh-rỗi, mùa-màng xong-xả, cũng đều là những dịp giải trí của người mình. Người các nước văn-minh đời nay thì cái ngày giờ giải trí đó lại càng đặt ra có chừng mực mà có điều độ lắm, suốt trong nước nghề gì cũng vậy, người nào cũng vậy, mỗi ngày làm việc chỉ có tự tám giờ đến mười giờ là cùng, hết sáu ngày đi làm lại có một ngày nghỉ hẳn gọi là ngày lễ bái, tức tiếng ta gọi là chủ-nhật bây giờ. Ấy từ xưa đến nay, từ phương Đông đến phương Tây, cái ngày giờ giải trí đều đã có thành ra tục lệ như thế. Trước Tây-triết có câu : cái luật chung tự-nhiên của loài người là làm việc. Nay ta tưởng có thể nối thêm được một câu nữa rằng : sự giải trí cũng là cái luật chung tự-nhiên của loài người vậy.

Song, gọi là cái giờ giải trí có phải là cứ ngồi đực mặt ườn, hình giống cây khô, lòng như tro nguội được đâu ; cái thiên tính của người ta bao giờ cũng vẫn hiếu động luôn luôn, không dụng tinh thần khí lực vào cái này cũng lại phải dụng tinh-thần khí-lực vào cái khác ; chỉ khác có một điều là tinh-thần khí-lực của người ta đem dụng mãi vào những cái công việc bó buộc, thì phải chán nản mà mệt nhọc không kham, chứ nếu được tự-do tùy thích muốn dùng vào cái gì thì dùng, thì chẳng những không thấy chán nản mỏi-mệt gì, mà tinh-thần lại có phần tỉnh-tạo, khí-lực lại có phần mạnh-mẽ nữa ; sự giải trí tức là sự giải phóng cái tinh-thần khí-lực cho nó được tự-do tùy thích muốn dùng vào cái gì thì dùng vậy. Cho nên người ta ai cũng có cái ngày giờ giải trí mà lại ai cũng có một cách giải trí bởi tự do tùy thích trong ý muốn của mình.

Cách giải trí của người ta có nhiều : hoặc ấm chè chén rượu, trên gió dưới giăng ; hoặc giọng hát cung đàn, vẫn tơ tiếng trúc ; hoặc du-lãm những danh-lam thắng-cảnh ; hoặc thưởng ngoạn những tù-thủy kỳ-sơn ; người tao-ông mặc-khách thì kỳ tình trong nét vẽ câu thơ ; người đại cổ phú thương thì khiến hứng trong kịch-trường hí viện ; bậc sang-trọng thì nhà xéc mua vui, ô-tô hóng mát ; kẻ lao-động thì vườn công họp chuyện, đường phố dắt tay ; trong cái cách giải-trí của người ta, thông hành nhất ở các nước văn-minh đời nay là cách xem sách học báo ; thường-thường những nơi để cho người ta họp tập chơi-bời giải trí như các câu-lạc-bộ, các trần-thiết-viện, các đồ-thư-quán là những nơi sách vở la-liệt không thiếu một thứ gì ; cho đến những nơi nghỉ mát, những nơi danh thắng, những nơi công trường, công-viên, mã-lộ đều có hàng sách hàng báo, người đi rao bán sách bán báo tấp nập suốt ngày.

Đó là nói về những cách giải-trí của người lớn ta, còn sự giải-trí của trẻ-con cũng có nhiều cách : khi ra khỏi lớp học, làm xong công-khóa rồi, hoặc đánh quần, đánh khăng, hoặc tập chạy, tập nhảy, hoặc trèo cây lội nước, hoặc bơi thuyền, leo đu, có nhiều đứa lại thóc mách tò mò, lục-lạo những sách vở báo-chương, không phải là sách học hàng ngày, thầy không bắt đọc, cha mẹ không đốc xem mà cứ cố đọc cố xem cho kỳ được ; ấy cũng đều là những cách giải-trí của trẻ-con vậy.

Trong những cách giải-trí, tuy đều bởi cái ý tự-do sở-thích của từng người, đều là những cách làm cho di-dưỡng tinh-thần, hồi phục khí lực cả, nhưng có cái thật có ích mà cũng có cái không khỏi có tổn đến tâm-tính, đến thân-thể của người ta. Nói về người lớn thì như đi hát, đánh bạc, nay một chầu mai một canh mà bọn làng chơi ta cũng vẫn thường gọi là chơi giải-trí đó chẳng đã lắm khi làm cho ta đến nỗi mê tâm phạt tính, hại thì giờ, hao tiền của, có kẻ đến khuynh gia bại sản, thất cơ lỡ vận, hư công hỏng việc mà không sao cứu vớt lại được đấy ư ? Nói về trẻ-con thì không đáo lăng-nhăng rồi sinh ra đánh lộn đánh lạo, lội nước rồi sa chân sẩy cẳng, leo cây rồi quệt tay gãy xương, chẳng cũng đã từng thấy có những cơn nguy hiểm bất thình lình dấy ư ? Vậy trong cái ngày giờ giải-trí, ta cũng nên lựa lấy những cách gì có ích mà khỏi lỗn cho ta và đối với con em trong nhà cũng nên khéo biết dưa dắt trẻ thơ cho khỏi lạc vào con đường nguy-hiểm. Cái cách giải-trí thông hành nhất ở bên Âu Mỹ là cách giải-trí bằng sách bằng báo, tưởng ta cũng nên bắt-chước thì hay.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 20 Juillet 1924

Tòa nội các Hy-lạp

Tòa nội-các Hy-lạp từ chức.

Tại cuộc hội-nghị Londres

Tiền bạn chính-trị có nghị rằng hễ nước Đức sai lời hội ước, thì hội-đồng bồi-thường sẽ có thêm một viên đại biểu Hoa-kỳ, và sẽ hỏi ý kiến viên hoàn trái ủy-viên, đại diện các nhà có tiền cho vay. Mọi khoản tiền trước nhất phải dùng để hoàn lại trái khoản 800 triệu marks kim tệ.

VỠ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 21 Juillet 1924

Cuộc hội-nghị Londres

MM. Macdonald, Herriot, Stefani, Theunis và Kellog hội-nghị với nhau, và xem xét công việc của các tiểu-ban. Các ngài định rằng nếu tiểu-ban thứ hai xét về việc trả lại nước Đức các khoản bảo chứng và khôi phục lại cuộc thống nhất của nước Đức về đường kinh-tế làm xong công việc, thì cuộc hội-nghị có thể họp kỳ đại-hội-đồng được.

Tại phụ-ban xét về việc hỏa-xa, lại xảy ra việc khó khăn. MM. Nollet và Eyre Crouwe chủ trương mọi việc điều-đình về cái vấn đề ấy. Phụ-ban định rằng khi nào nước Đức tuân các điều-khoản của hội-đồng bồi-thường, để chứng rằng cái chương-trình của hội đồng giám-định ủy-viên đã bắt đầu thi-hành mới lập lại các quan chức nước Đức coi việc hỏa-xa.

Nước Pháp với nước Nga

M. Herriot có điện cho M. Tc. Itolerine rằng hễ ngài trở về Paris, thì ngài sẽ xét đến việc lập lại các giao-tế của hai nước Pháp-Nga. Ngài nhờ chánh-phủ Nga phát giấy thông-hành cho các đại-biểu của các hiệu buôn Pháp.

Việc ông nghị-viên nước Ý bị giết

Báo *Giornale italia* đăng tin rằng ông nguyên lão nghị-viên Ferrari và ông thứ dân nghị-viên Mazzalani phải đem cho những kẻ can về việc Matteoti nhận diện. M. Mazzalani bị nhận diện là người thuê xe ô-tô, M. Ferrari bị nhận diện là đồng-đảng với M. Mazzalani.

Một người Đức buôn thịt người

Người hàng thịt tên Harmann can về 17 việc sát-nhân, cùng bọn đồng-đảng tên ấy bị kháng cáo về tội buôn thịt người.

Cavite ngày 20 Juillet 1924

Cuộc bay vòng Thế-giới

Tin Tokio. — Mac Laren trước kia tưởng là mất, nay có tin ở đảo Urupu được bình-yên vô-sự. Tàu Isekane của Nhật, và một chiếc tàu của Hoa-kỳ đến cứu.

Tin Brighton. — Các phi hành-gia Hoa-kỳ tới Ipos chiều hôm nay. Các nhà ấy định thay các máy hư-hỏng rồi mới bay qua Đại-tây-dương.

TRONG 38 PHÚT CẤT XONG MỘT CÁI CẦU NẶNG 35.000 KILOS

Mới đây gần Pont (Charente-Inférieure) về đường hỏa-xa Paris Bordeaux, người ta cất một cái cầu 35 tấn dài 14 thước, ngang 5 thước để thay cho một cái cầu nhỏ cũ, dựng đã năm chục năm nay. Từ lúc bắt đầu cất cầu đến lúc cất xong mất có 38 phút nhẹ nhàng hơn ta cất một cái rầm nhỏ. Trong ngày hôm cất cầu, xe hỏa đi lại không bị ngăn trở chút nào cả.

QUÂN GIẶC BỂ Ở ĐẠI-TAY-DƯƠNG

Đầu tháng Juillet quan lính sứ Pháp ở Halifax được tin rằng quân giặc bể cướp 33.000 kiện rượu trên tàu *Mulhouse*. Số rượu ấy đáng giá 500.000 hoa-viên. Khi tàu tới nơi có tình rằng có ba chục đứa đi một cái tàu ca-nốt đến đánh tàu, giam cả thủy thủ trên tàu trong mười ngày, mà lấy 33.000 kiện rượu đem xuống tàm cái đó bể mà chở đi.

MỘT CÁI HỘI CỦA BỌN THIẾU-NỮ NƯỚC ANH

Bọn thiếu-nữ ở Birmingham có một cái hội giới-sức hạnh-kiểm cũng buồn cười. Nguyên có một đôi cô thiếu nữ, thấy chị em bạn học có người thường hay để cho con trai lân tình với mình, lấy làm chướng mắt khó coi, bèn đề-xướng lập nên hội này, để giới sức hạnh kiểm lẫn cho nhau. Hội mới lập nên, người vào hội vô số. Các cô có chân trong hội mỗi người có một miếng vải tròn, trên có đề tên hội để luôn trong túi sách. Những khi đi đâu đó với các cậu thiếu-niên, có cậu nào giở giọng chanh-lơ, thì cô thiếu-nữ liền giở cái miếng vải tròn ấy ra, thường thường cậu thiếu-niên vô lễ ấy phải xin lỗi, mà lui chân ngay.

NƯỚC NA-UY ĐỔI TÊN KINH-ĐÔ

Kinh-đô nước Na-uy ngày nay ai cũng biết tên là Christania. Nay có tin kể từ 1er Janvier sang năm sẽ đổi là Oslo.

Hai nghị viện Na-uy đã ưng chuẩn một bản luật về việc ấy.

Từ ngày cuộc chiến-tranh kết-liễu đến giờ, các địa-giới các nước thay đổi biết bao, nay lại đến các nước đổi tên kinh-đô, đó cũng là một việc bực mình cho các nhà địa-dư học đấy nhỉ.

MỘT CON NGỰA ĐI TÀU BAY

Mới đây một người chủ ngựa thì thuê tàu bay cho một con ngựa của mình cùng mấy người bồi ngựa đi từ trường bay Bourget đến Rotterdam. Người chủ ngựa phải giả 4 200 quan nghĩa là bằng giá 12 người ngồi.

Khở hành hồi 15 giờ 15 phút đến 18 giờ thì tới nơi, người ngựa đều được bình yên vô sự.

CÁCH ĐỂ DÀNH TRỨNG

Trong các cách để dành trứng, cách tốt nhất là dùng nước ngâm silicate de soude. Một trăm phần nước, cho một phần silicate de soude vào. Nước phải đun sôi để nguội. Đổ nước ấy vào trong một cái lon đất, rồi ngâm trứng vào ngập độ năm phân tây. Trứng sạch và tươi càng để dành. Hễ nước cạn lại phải lấy nước đun sôi để nguội mà đổ vào chớ để trứng lòi lên trên mặt nước bao giờ.

Trứng để dành như thế, khi nào muốn ăn là cứ phải dụ đầu trứng cho khỉ giới ở trong ra được, vì trứng ngâm như thế, chất silicate de soude làm cho vỏ trứng kín, khí giới không ra vào được.

VĂN UYỂN

Phong-rao

Cách đêm một trận mưa rào.
Chồng em đánh bạc hôm nào cũng [tươ.
Vợ chồng là cái duyên ưa.
Ghét nhau thì ghét bao giờ cũng [thương.

. . .

Chung nồi cơm hai chữ cương-thường.
Đỡ nhau một gánh con đường sinh-[nhai.
Công-danh chi lắm chàng ơi.
Chăng về xây mộng cho tôi dựng nhà.

. . .

Con tàu khởi rồi khi đi.
Tấm lòng tiễn biệt lắm khi thắm thờ.
Nỡ ai nặng gợ công chờ.
Nhớ ai ai nhớ bây giờ nhớ ai?

Đánh tổ-tôm

Một quãng đêm xuân một cuộc đàn.
Được thua thua được được rồi thua.
Đỏ đen góp mặt vài đôi phỏng.
Cao thấp nanh tay một nước cờ.
Cậu Ấm không văn mà sát mãi!
Cụ Hàn có vạn sẩm bài chưa?
Của đời còn bốc chi chi nữa?
Mê tít cung-thang vẫn chửa chừa.

Kế-Đình

Đi du lịch Hương-giang

Chiếc ghe đăng đỉnh dạo sông Nhang,
Gió thổi hiu hiu sóng dịu dàng.
Đáy nước long-lanh hàng đầu tú,
Gầm lan róc-rách tiếng sênh đàn.
Qua chùa Linh-mụ đương tiên-phật,
Kẻ bến Khiêm-lăng đất đế-vương.
Cùng bạn đăng-lâm khi trở lại,
Chén rồi lại vịnh khúc Thương-lang.

Xuân-khê học-sĩ
Thượng-hiệp-tử Nguyễn-thị Thanh-Trai sao-lục

Tự do diễn đàn

Cái khoa thủ-công có ảnh-hưởng đến công-nghệ không?

Cái khoa thủ-công ở các học-đường cũng là một khoa tối quan trọng đến công-nghệ, mà công-nghệ tức là cái cơ-quan rất thiết yếu cho việc lý-tài trong nước.

Cứ theo cái tư-tưởng cũ thì nước ta khi xưa không trọng về công-nghệ cho lắm. Nói đến công nghệ thì cho ý lấy làm khinh bỉ.

Trong từ dân sĩ nông công thương, bao giờ sĩ cũng đứng đầu, sĩ cũng chiếm cái địa-vị cao quí. Bởi cái tư-tưởng sai lầm đó nên cái học khoa-cử đã làm hại biết bao nhiêu người chung thân không thành sự-nghiệp gì cả. Trừ những người công thành danh toại ra thì ít, còn những người nhờ bước thang mây thì nhiều mà phần nhiều ông, ngoại cái vòng hoạn lộ ra, thì lấy câu thơ câu phú, làm cuộc tiêu khiển, nhờ tấm ngà liên cây bút, làm kế sinh-nhai. Nào đã mấy ông dám xếp nghiệp bút nghiên, xoay đường thương-mại, đã mấy ông đua cái toán hư-sinh kia đổi làm thân thợ thuyền.

Cũng vì cái ngộ-điểm ấy nên công-nghệ của ta thời xưa rất là chuyết-liệt, đến nay chưa sao mà cạnh-tranh với công-nghệ các nước được.

Nay nhờ chuông cảnh tỉnh của người Pháp khua đã ng vang tai cho ta hết mê mộng tưởng về đường khoa hoạn mà biết tiến thân vào đường công-nghệ.

Tuy rằng ta đã biết tiến thân vào đường công nghệ, nhưng vì là buổi sơ đầu, cái bước đường thứ nhất vẫn còn bỡ ngỡ, chưa được thông thuộc cho lắm, nên nhà-nước mở thêm một khoa thủ công ở các học đường, chủ ý là để giúp cho công-nghệ ngày một tiến-bộ, ngày một tinh-xảo.

Ấy cũng nhờ cái khoa thủ công đó mà trí khôn của trẻ dễ linh hoạt, chân tay của trẻ được khéo léo, rồi mai sau, trẻ có thôi học, xoay ngề thuyền thợ thì cái học phổ-thông về công nghệ của chúng không đến nỗi khô khan cho lắm, vì chân tay đã luyện tập từ lúc đương-sơ. Ta thử xem những đồ bàng của Nhật đem lại như là quạt, ô, ảnh, họa đồ văn văn đã tiêu thụ ở nước ta biết là nhường nào. Những đồ ấy toàn là bởi tay học-sinh ở các học-đường chế tạo ra cả.

Như vậy thì cái khoa thủ công của chúng thu giáo ở nhà trường rất là cổ ảnh-hưởng đến việc lý tài trong nước, rất là bổ ích cho công nghệ mai sau.

Nay muốn cho cái khoa thủ công ở các học đường nước ta được chóng phát-đạt có cái kết quả mau tới thì thiết tưởng :

1· Nhà nước nên trách cử lấy những học sinh đã tốt nghiệp ở các trường kỹ-nghệ thực hành mà bổ dụng vào các học-đường để trông nom săn sóc riêng về khoa đó thì lo gì những đồ luyện tập của trẻ con ta đó chẳng là những đồ nội-hóa ru!

2· Nếu cái kỷ-vọng nói ở trên đó chưa được mãn nguyện thì ông thầy có nhiệt tâm về đường giáo-dục cũng nên chú ý mà trông coi săn sóc đến khoa thủ công cho trẻ.

3· Ông thầy cũng nên giảng thuyết cho học trò biết quý công nghệ, cần phải gây cho trẻ có cái tư tưởng trọng công nghệ, vì học trò ngày nay tuy còn ngồi trong lớp, nhưng một ngày khác sẽ là một tay công nghệ giỏi trong xưởng máy. Ông thầy lại nên xem trong các bài học, hễ gặp bài nào nói đến công nghệ thì nhân đấy mà giảng thuyết cho học trò biết rằng : đối với cái cựu tư tưởng thì sỹ là quý, nhưng đối với cái tân tư tưởng thì nghề gì cũng là quý, quan cũng là nghề, nông công thương cũng là nghề, nghề nào cũng là ích quốc lợi dân. Nếu mình hết bổn phận đối với nghề mình, biết ganh tài đua trí mà suy nghĩ về công nghệ thì lo gì cái quan vọng của mình là bé, sợ gì cái sự nghiệp của mình là ải. Tiếng Pháp đã có câu : « Không có nghề gì là dở cả, chỉ có người dở mà thôi. »

Mong rằng các ông thầy chịu khó trông coi đến khoa thủ công cho trẻ, cố gây cho học trò có cái tư-tưởng khuynh hướng về công nghệ thì lo gì công nghệ của nước mình chẳng mỗi ngày mỗi phát đạt được ra!

Đồng-sơn, Ng-văn-Luận
Giáo-học trường Hanh-thiện

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tai-Quyền nữ-sĩ

MMDCXCVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Qua miếu đừng trông cũng nức lòng
Dấu cũ bia xanh nhìn lại nhớ,
Dòng xưa nước đỏ tiếng còn trong.
Bút hoa nhạt nét cành Lê điểm,
Mũi đạo đưa thơm sóng Nhị hồng.
Ngày tháng đến nay tài tình chẳn,
Phỏn hoa cảnh đó có hay không?

Vũ-đình-Tinh, Hà-đông

MMDCXCVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải Lý, Trần, Lê, Nguyễn đình chung
Đặt bút rõ như bông hạnh bắc.
Điểm sơn, thắm tựa nhị đào đông,
Thái-sơn gió rậy thơm Nùng lĩnh
Minh nguyệt gương soi bóng Nhị dung
Cổ-tích khuyên ai gìn giữ lấy,
Miếu này xin hãy kíp tùy chung.

Lê-văn-Huỳnh
Làng Hòa-tranh, Hà-đông

MMDCXCVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Có miếu xinh thay đạo vẫn sùng
Nền tiếp Lý triều gây tự trước,
Tượng hình Khổng thánh đặt vào [trong,
Bốn tường trường bạc thâu sông Nhị,
Một cửa vầng thu gãi núi Nùng
Gặp hội đồng vân trông với lại,
Kinh thành truyền dấu miếu ghi công.

Trần-tiến-Bính
Làng Sơn-khê, Hải-dương

MMDCXCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Gấm vóc non sông dấu Lục-Hồng,
Bệ thánh cao xa trăng thấp thoáng,
Gương thần chiếu rọi nước xanh trong.
Giang sơn đứng giữa năm thành Bắc,
Văn-hiến hương lừng một phía Đông
Trải Lý, Trần, Lê đua hội đó,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

MMDCC

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Bia bằng lưu truyền miếu mạo chung
Đồ họa đâu là cung Bắc quyết,
Xe thừa kia lại quán nam-phong.
Muôn nghìn đồ tía dày Hồng-Lạc,
Gấm vóc non sông giải Nhị Nùng.
Pháp Việt nay thêm khai-trí hội,
Thợ trời gây dựng biết bao công,

Đặng-đình-Ếch
10, Rue de Thọ-xương, Bắc-giang

MMDCCI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nền thánh xây từ Lý-Trần-thông.
Lễ giáo trịnh đoan in để dấu
Văn-chương bia đá vật còn mong.
Tổ-vương sự-nghiệp ghi công đức,
Hồng-lạc giang-sơn vẫn kính sùng.
Thay đổi rừa mà thêm rạng vẻ,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Trần-duy-Đinh
Infirmier Major, Qui-nhơn

MMDCCII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo Khổng cao dày há để mong ?
Luân-lý những bài ghi sách vở,
Cương-thường đôi chữ sắp ngoài
Phép vẫn phát tự triều Lê Lý,[trong.
Nền thánh xây nên chốn Nhị Nùng
Trải mấy nghìn năm cuộc dâu bể,
Còn trơ như đá vững như đồng.

Dương-quan-Hứa
Infirmier à Qui nhơn

MMDCCIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh miếu nên xây cảnh Nhị Nùng.
Công đức trọn in màu phù-mỹ,
Tượng linh như vẻ dáng ôn-cung.
Đông kinh giữa thấy còn chiêm [ngưỡng,
Giám trụ trong xem vẫn bái sùng,
Chung hỏi thử coi ai mới cũ,
Lòng mê đạo phải có hay không ?

MMDCCIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cũ mới ai coi thử hỏi chung,
Sùng bái vẫn xem trong trự giám,
Ngưỡng chiêm còn thấy giữa kinh [đông.
Cung ôn dáng vẻ như hình tượng,
Mỹ phủ màu in tựa đức công.
Nùng Nhị cảnh xây nên miếu thánh,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Ngô-gia-Thụy
Làng Tam-sơn, Bắc-ninh

CÔNG-TY ĐIỆN-KHÍ ĐÔNG-PHÁP

Tôi về Pháp, kể từ 17 juillet này, việc tổng quản-lý công-ty điện-khí Đông-pháp về quyền Monsieur Manus, vậy các thư tin về gởi cho Monsieur Manus.

Tổng quản-lý,
G. PELLETIER

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 30 độ
15 giờ 31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ tư 23 Juillet 1924
S. Apollinaire

Âm-lịch

22 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Qui mão
Hành Kim, Sao Bich Trực Thành
Kỵ Tứ-tung, Xuyên-tinh, Mộc-dục, Khai-trí, [sự Hỉ Tế-tự, Kỵ phóc, Nhập-học, Xuất-hành, Tiền nhân, Giá-thú

Giá thóc gạo

Gạo hạng nhất, một tạ 10 $ 00
— nhì 9 40
— ba 8 90
Thóc 5 90
Bắp ngô 5 40

Giá bạc. Kể từ ngày 22 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 20

Tin tàu. — Tàu *Commandant Dorise* ở Pháp sang đã tới Saigon sáng sớm ngày hôm nay.

Tàu *Caravellos* mang thư sang Pháp (đường của Anh) đến ngày thứ sáu 25 Juillet này hồi 7 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Ba-ngoi và Saigon. Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe hỏa 20 giờ 7 phút tối 24 Juillet này.

Tin nước. — Đường thuộc-địa số 6 bị ngập gần 1 cây từ Kẻ-sặt đến Hải-dương. Từ Hải-dương đến Haiphong thì đường bị ngập ở gần Lai-khê, nhất là trong lúc thủy-triều lên.

Hưng-yên. Ngày 19 Juillet. — Nước sông lên 13 phân tây. Nước lụt lên 17 phân tây. Đường thuộc-địa ngập vào khoảng kilomètre 24 độ 300 thước. Đường Bão-yên-nhân ra ga Lực-đạo nhiều chỗ ngập sâu đến 35 phân tây. Đường Hanoi Haiphong ngập từ kilomètre 29 đến 31, nước sâu 35 40 phân tây.

Ngày 20 Juillet. — Nước sông xuống 8 phân tây, nước lụt lên 20 phân tây. Hạt Phù-cừ bị ngập nhiều lắm. Sáng hôm nay, nước đã tràn vào hạt Tiên-lữ, có lẽ ngày mai về gần đến tỉnh lỵ, nhưng cũng không vào được đến thành phố, vì chung quanh tỉnh đã có đê bao bọc mà hiện nay cái đê ấy đã đắp cao thêm lên nhiều.

Dân cư các hạt lụt nhiều chỗ phải lên đê ở.

Hội-đồng chính phủ. Hội-đồng chính-phủ kỳ thường niên chứng đến tháng một tây thì sẽ họp. Quan toàn-quyền đã thông tư cho các quan thân-hiền các xứ và các công sở toàn hạt Đông-pháp phải để tiện tờ báo-cáo hằng năm về quí phủ trước ngày 15 septembre.

Các quan đại-biểu. — Quan Khâm-sứ Pasquier xứ Trung-kỳ nghỉ nội cuối tháng 6 ấn tây này sẽ trở về Huế. Nếu vậy thì có lẽ quan quyền Khâm-sứ Le Fol lại về chức cũ là quản-lý văn-phòng quan toàn-quyền và quan quản-lý Châtel lại về công-sứ Nghệ-an như cũ.

Các Nam-quan ở Bắc-kỳ đối với lễ Từ-tuần khánh-tiết. — Các quan tỉnh Bắc-kỳ có nộp tại hội Khai-trí vừa rồi để bán vào sâm phẩm-nghị thưởng tiền mừng từ-tuần khánh-tiết. Nghe đâu các ngài đã thu được số tiền bốn ngàn đồng để sắm phẩm-nghị và đã cử quan tổng-đốc tỉnh Bắc-ninh Đặng-trần-Vĩ làm đại-biểu cho các quan Bắc-kỳ.

Hội chợ Hanoi

Lần thứ sáu

Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cần-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE cửa không chớp ban tối, chỉ đóng cửa không chớp ban tối, chỉ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi còn những buổi tối thì chớp trước của Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE

Mỗi vận lễ 2 buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật

Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

Tình hình biên giới. Cứ như những tin đã gửi về đến Hanoi thì tình hình biên giới Trung-hoa hiện như sau này : Nghe đâu một nghìn năm trăm quân Quảng-đông đã đóng tại Taiping-foa và Ning-minh-tchéou. Các toán quân Quảng-tây thì nghe đâu đóng ở Lang-cong-chap, Nam-quan, Ping-siang, Long-tchéou. Sau nữa từ Ning-minh-tchéou đến Long-tchéou về phía đông đường cái, lại có mấy toán tụ ra ở đó. Ng e chừng có bốn đảng chánh, mà hai đảng thì ở phía đông-bắc và tây-bắc gần với Ping-siang, một đảng nữa thì ở quãng Long-cong-chap đến Binhi gần ngay địa-giới, và đảng thứ tư thì đóng từ quãng Long-cong-chap đến Ping-siang, Aydien. Hai đảng sau này có chừng 150 khẩu súng. Trong bọn ấy nhiều người nói được tiếng Quảng-đông. Các đảng ấy không quấy-nhiễu gì dân và mua lương-thực thì trả tiền cả.

Dân-sự ở biên giới vẫn được bình-yên. Đường Long-chân thì không lấy gì làm chắc chắn bình-yên cả.

(Toàn-quyền phủ lại cả)

Quan Bốc-tơ Bê-tơ-rô

Dr Petrault) Y-khoa Tiến sĩ

Chuyên trị các bệnh, Hộ-sinh, các bệnh đàn-ông, đàn-bà cùng trẻ con

PHÒNG KHÁM BỆNH

Ở phố Boulevard Henri Rivière, số nhà 22, và ông nói số 518

Bắt đầu từ 2 giờ đến 5 giờ chiều

Ngoại các giờ ấy, liệu ai muốn đến hỏi han điều gì và muốn mời đi trăm bệnh ở tại nhà người có bệnh thời đều đến được cả ; bất cứ lúc nào.

HỘI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nấu mứt Carbonate amoniaque.
CÁC KHÁCH HÀNG GIẤY, nấu mứt Chlorure de chaux.

MIỄN CÓ BÁN TẠI :

NHÀ BÁ CHUÔNG
(Hiệu Báo-chí MONTÉS)
HANOI

Ai được phiếu công-thải?

Những ông được phiếu công-thải hãng ngán đồng trở lên lắt ông nào cũng sẵn lòng làm phúc. Vậy xin hiến các ông một cách làm phúc, rất công hiệu là mua trừ lấy ít thuốc **hoàn tán** thuốc gia truyền *bí sâm quế thục cao thượng-hạng ở hiệu* **QUẾ-LÂM, 42 phố Phúc-kiến Hanoi** *để dành mà cứu cấp cho những người bệnh hoạn thì không gì làm phúc bằng.*

Một chiếc tàu đâm, chết mất sáu người. — Ngày hôm qua, quan Công-sứ Tuyên quang có điện trình quan Thống-sứ như sau này :

« Tôi lấy làm buồn rầu kính báo quan lớn biết rằng chiếc tàu *Suzanne* chở hành khách Tuyên-quang đi Chiêm-hóa chẳng may bị đắm ở thác Ngòi-chan ngày 20 juillet vào khoảng 5 giờ rưỡi. Số người chết đuối cả thảy là sáu người, trong số ấy có một người Tây là M. Vincent, biên-tập ngạch cai-trị tại tòa sứ Tuyên-quang hữa đó đi Chiêm-hóa để thu thuế. Trong số hành khách đi chuyến tàu ấy có một nhà bảo tàng sinh vật nước Anh tên là Shevens cùng đi với vợ đến Na-hang định ở đó mấy tháng để góp nhặt cho viện British museum. Hai vợ chồng ông ấy được vô-sự, nhưng đồ hành-lí thì mất hết. »

Việc sửa sang lại cách cai-trị ở các thành-phố và các tỉnh-lị. — Cho được sửa sang lại việc cai-trị ở các thành-phố và các tỉnh-lị Bắc-kỳ, quan Thống-sứ vừa thông-tư cho các quan cai-trị đầu tỉnh gửi ngay về phủ Thống-sứ một bản sao các điều trong văn đặt ra thành-phố hay là tỉnh-lị các nơi và xét xem cái chu-vi các thành-phố hay các tỉnh-lị có ăn vào làng nào không và các làng ấy còn có quyền lợi gì về những thành-phố hay là các tỉnh-lị không thì cũng trình ngài rõ.

Vô tuyến gửi đi Indes Néerlandaises. — Kể từ ngày 10 Juillet 1924 trở đi, các vô tuyến tư, vô tuyến công và vô tuyến của các báo quán được phép gửi từ Đông-Pháp đến Indes Néerlandaises và từ bên ấy sang bên ta, theo một cái giá tiền tính theo *franc* vàng đã định ở trong nghị-định quan Toàn-quyền.

Nếu đường vô tuyến bị mắc nghẽn thì các tin sẽ phải gửi theo đường biển cả.

Quế bán đấu giá. — Quan công-sứ Thanh-hóa báo cáo rằng đến ngày thứ hai 28 Juillet 1923, hồi 9 giờ sáng tại tòa Công-sứ tỉnh ấy sẽ bán đấu giá quế ngự ở miền Trịnh-văn, châu Thường-xuân (Bái-thượng).

Trường Y học Đông-Pháp. — Quan y-khoa bác-sĩ de Raymond là giáo-sư trường Y học và Dược học Đông-Pháp nay được quyền Đốc-học trường ấy thay quan bác-sĩ Desgorce là Đốc-học thực thụ về nghỉ dưỡng bệnh.

Tuyển học-sinh vào trường Y-học Hanoi, ban thầy thuốc ngạch binh. — Chỉ-thị quan Giám-quốc ngày 4 juillet 1920 có đặt tại trường Y-học Hanoi một ban ngạch binh để tuyển các viên thầy thuốc ngạch binh bản xứ (aides-médecins militaires indigènes).

Đến ngày thứ hai 8 septembre 1924, tại Hanoi và Saigon sẽ mở các kỳ thi viết, còn kỳ vấn đáp cũng mở tại Hanoi và Saigon thì sẽ do quan chánh chủ-khảo định ngày sau.

Chương-trình các kỳ thi ấy đã đăng ở *Quan báo Đông-pháp* ngày 18 juin 1921 từ trang 1138 trở đi.

Số học-sinh tuyển vào ngạch ấy định là 10 người.

Các đơn xin ứng-thí của học sinh ở Trung Bắc-kỳ thì phải để đến quan chánh sở Y chính ở Hanoi (Directeur du service de Santé) và ở Nam-kỳ, Cao-miên và Ai-lao thì phải để đến quan chánh sở Y chính Nam-kỳ (Directeur du service de Santé de la Cochinchine) trước ngày 25 août 1924.

Đơn xin ứng-thí phải đính theo các giấy sau này :

1. Giấy khai-sinh hay là giấy nhận thực thay cho giấy khai-sinh và có để rõ chỗ ở của các thí-sinh ;

2. Giấy chứng chỉ của một quan thầy thuốc binh nhận thực rằng có đủ sức lực làm việc binh ;

3. Giấy tư pháp lý lịch ;

4. Giấy hạnh kiểm.

Ai có văn bằng gì tại nên đính theo vào đơn xin ứng thí vì có văn-bằng thì sẽ được biệt đãi hơn.

Chỉ những người nào gửi đủ các giấy má thì mới được ứng-thí, Hội-đồng không có gửi giấy riêng gọi từng người đến ứng thí.

Tiêu-liền của sở Giấy thép. — M. Ng-v-Trác, 43 tuổi, là thư-ký giấy thép thượng hạng, nhà ở hàng Bạc số 7 bị trát của quan Công sứ kiểm thẩm phan tiêu-liền của sở giấy-thép thì nay sở Mật-thám đã bắt giải vào Tòa án.

Tại xóm Bình-khang. Sở Cẩm đã làm giấy biên bản về việc nhà thị Hoan ở 41 hàng Gấy ban đêm có khách hát làm ồn xóm, khi lính cảnh sát đến bảo thì lại nói những lời thô-bỉ.

Có phải việc này với việc đã nói trong báo hôm qua cũng là một chăng ?

Việc ăn hối lộ. — Bản quán vừa tiếp được bức thư của M. Nguyễn-đức-Thủ là lý-trưởng làng Bạc-mai đáp lại mấy câu đã đăng trong số báo ngày 19 juillet, theo như tờ báo-cáo bằng ngày của sở Mật-thám. Mấy câu đáp lại đây dẫu chưa được rõ ràng và cái lý chưa được cứng, nhưng bản-quán cũng sẵn lòng đăng sau đây, còn việc hối-lộ ấy thực hư thế nào thì tòa còn đang xét xử :

Thưa ngài,

Tên tôi là Nguyễn-đức-Thủ, làm lý-trưởng làng Bạch-mai có lời gửi lại thưa với ngài làm ơn đăng cho tôi mấy lời như sau này :

Nguyên tôi xem số báo 2200 ra ngày 19 juillet vừa rồi thấy có nói về chuyện Nguyễn-ngọc-Bằng đứng kiện tôi là lý-trưởng Nguyễn-đức-Thủ và hai người sen-đầm ăn hối lộ của tên ấy 60 $. Nay tôi xin nói lại việc ấy, nhờ quí-quán làm ơn đăng lại cho kẻo tỉnh tôi oan quá.

Nguyên một người ở làng tôi có đất cho tên Bằng thuê để mở nhà hát, hai tên ấy đưa nhau vào lính môn-bài tại tòa Công-sứ tỉnh Hà-đông để hát, thì có lẽ nào còn phải lễ tiền cho tôi, mà tôi lấy có gì mà đòi hối lộ cho được, còn người làng tôi và Bằng hoặc có thù riêng gì với hai người sen-đầm mà vu thác ra như thế, vin có cả tôi vào đấy để cho thành cớ chăng, thì tôi không được rõ.

Vậy tôi có lời đưa lại để nhờ quí-quán làm ơn mà đăng cho tôi vài lời để trên quan dưới dân tỏ tỉnh tôi bị oan về chuyện ấy, tôi xin đội ơn quí-quán vạn bội.

Lý-trưởng, Nguyễn-đức-Thủ

Về Nam-kỳ. — M. Hồ-kim-Chi, thư-ký thượng hạng ngoại hạng ngạch tòa sứ Bắc-kỳ về hưu-trí thì nay được giấy đi tàu từ Haiphong về Saigon cùng với vợ và một người con gái.

Việc trưng cơm ở nhà-pha. — Sáng hôm nay tại phủ Thống-sứ bỏ giấy chưng cơm ở nhà-pha Hanoi.

Mme Ng-thị-Ba bỏ	0 p.115
MM. Hạp Seng bỏ	0 , 15
Susi	0 , 105
An-Yeng	0 , 095

M. An-Yeng được tạm thầu.

Ngạch tuần cảnh. — MM. Đinh-v-Ngan và Đào Gi là cựu-binh nay phải xóa tên trong sổ đợi bổ làm linh tuần-cảnh.

Ng-đình-An là cựu-binh được bổ linh tuần-cảnh tại Ninh-bình lương mỗi năm là 120 đồng, thay cho người linh Hoàng-v-Phệ phải cách chức.

Cái nạn ô-tô. — Chiều chủ-nhật hồi 5 giờ có một cái ô-tô Berliet đi qua Phó Cửa-nam-lý-trưởng Rozé cầm máy đi tới phố Tràng-thi chỗ rẽ ra vườn-hoa Nhà-thờ thì bị một cái ô-tô của phủ Toàn quyền đụng phải mạnh lắm, long ruốt cả cái bực lên xuống ở bên phải và cả cái bơm điện.

Tối hôm qua, thứ hai hồ 9 giờ ở cổng Nam-đồng gần Thái-hà ấp, có một cái xe ô tô chẹt phải một bà lão ngót sáu mươi tuổi bị gãy một chân, người chủ xe có đền cho người bị thương 5 đồng bạc, và cho khiêng vào nhà thương bọc thuốc.

Chết ở dưới tàu. — Nguyễn-thị-Thường 22 tuổi quán ở Châu-cầu (Hà-nam) chết tại tàu *Đình-tiên hoàng* ở Tuyên-quang về thì đã khiêng vào nhà xác.

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói . . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-thương) bạc vào hộp bán kín, mỗi hộp bai mươi điếu 0 20

TIN NƯỚC LÊN XUỐNG

Trên sông Hồng-hà

	21 Juillet hồi 6 giờ	15 giờ	22 Juillet hồi 6 giờ
Lao-kay	80.60	»	80.50
Yên-bày	30.67	»	30.92
Việt-trì	14.97	»	15 10
Hanoi	10.59	»	10.63
Vạn-yên	14.50	»	13 60
Hòa-bình	8.46	»	7.84
Tuyên-quang	8 80	»	9.95
Phú-đoan	22 95	»	23.71
Phú Yên-bình	2.48	»	2 63

Trên sông Thái-bình

	21 Juillet hồi 6 giờ	22 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	21.35	24.12
Lâm	3.60	3.80
Phả lạng-thương	4.12	
Đáp-cầu	4.59	4.46
Phả-lại	3.98	4.41

VIỆC BẮC-KỲ

XUÂN-TRƯỜNG (Nam-định)

Phó-lý tọ gan ! — Chiều hôm qua, ở phố la, chắc ai cũng được xem một lũ bị trói giải qua phố mà ai cũng nhìn nhau không hiểu câu chuyện ra sao. Sau mới biết : độ này vụ thuế đến nơ, các dân làng chung quanh đều phải đem bạc lên quan để kê-sổ xoát. Có một bác phó lý kia chẳng biết tiêu tiền thuế hay sao mà thiếu mất non ba trăm bạc. Anh ta bèn nghĩ được một kế liền rủ người lý-trưởng làng khác vào trợ cùng một hàng cơm. Người lý-trưởng kia tưởng tình anh ta thật mới vào hàng cơm để trợ. Rượu say quá, người lý-trưởng bèn nằm xuống giường mà ngủ. Anh phó-lý ta cứ tự do xách đấy bạc và mọc triện mà lẩn thoát.

Đến khi tỉnh rượu, người lý-trưởng thức dậy thấy mất đấy bạc, mới biết rằng mắc lừa người phó-lý, mới đi trình quan. Khi bắt được anh ta, anh ta cứ chối hoài không chịu nhận mà xin bỏ lại tiền cho người lý-trưởng kia. Đến sau, mãi anh ta mới chịu là thật rằng tiền và mọc triện vui ở dưới ao. Khi cho người xuống vớt thì quả nhiên lấy lên được đầy bạc và triện.

Gớm ! to gan thật ! Việc này chưa biết quan Lớn xử ra sao

Hồng-Trang lại cáo

LAO-KAY

Lại chuyện buôn người. — Nói đến chuyện buôn người thì lại muốn vẫn thấy xé xác quân buôn người ra. Thế mà đã bao nhiêu lần các báo-chương đăng kể này phải tội ba năm, kể kia năm năm về tội buôn người, mà chúng có chừa cho đâu ? Là tại làm sao ? Là vì hễ mang được thoát sang địa-phận Tàu mỗi đứa ít ra cũng bán được sáu bảy chục đồng. Ấy cũng vì ham một vốn bốn lời mà những quân gái-mãi ấy nó lăm cho bao nhiêu người con lìa cha, cha xót con.

Đã biết bao nhiêu lần các báo chương đăng về chuyện mất con, và nhất là trong vòng một tháng nay trẻ con lại mỗi ngày mất một nhiều.

Vì thế nên quan trên đã có sức đi các biên thùy canh phòng cẩn mật tầm mã các quân vô lương-tâm ấy.

Mới trong vòng một tuần lễ nay mà nguyên ở địa-hạt Lao-kay đã bắt được ba đám chụ mang bán chín đứa trẻ con sang Tàu. Giá ở hạt nào cũng cao lên khó nỗi ở Lao-kay này thì đâu lại có những chuyện buôn người nữa mà những quân buôn người xưa nay thấy thế chắc cũng *khiếp đảm* không dám giữ nghề nữa.

Một đám bắt được ở Hokow trong khi chúng chực bán bốn đứa vừa trai vừa gái. Một đám ở Baxat họ định mang ba đứa sang biên-giới mà bán. Và một đám vừa mới bắt được tối hôm thứ năm 17 tháng bảy tây. Nghe đâu người này cũng là tay có học-thức mà lại là con nhà lương-thiện nữa, sao mà lại xoay ra cái nghề tối ư gia man thế. Hay là tại ma-mãnh nó ám-ảnh chăng, vì đâu chăng nay cũng là phường bẹp tại thì phải.

Nghe đâu chúng nay mang lên những hai đứa, một trai một gái mà đã bán được một đứa con gái, còn đứa con trai định bán nốt rồi xuôi ngay hôm sau, nhưng thằng bé con tỉnh ý biết là họ định bán mình đi nên không chịu, nhũng nhẳng mãi ở chỗ đầu cầu sang Hokow thế nào cảnh sát trông thấy. Hỏi thằng bé con thì nó cũng nói là đỗ nó đi từ ở Hanoi và định bán cho Khách. Lập tức linh cảnh-sát bắt điệu anh ta về sở lập tờ biên bản để giải lên tòa làm tội.

Mong rằng tòa án phạt những kẻ này rất là nghiêm nghị để làm gương cho kẻ khác thì họa may các báo mới đỡ phải đăng những mục *Lạc con* cùng *Buôn người* Mong lắm thay !

T.-L.-P lại cáo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Cuộc Tràng-kỳ đã viên-mãn. — Cuộc tràng-kỳ ở chùa Thiên-hiếu khởi diễn từ ngày 14 tháng sáu ta đến ngày 19 thì đã viên-mãn. — Số giới tử đến ứng thì là ba trăm mười hai người, vào độ nhất Sa-di đàn 120 người, Thập-sư đã sát khảo được một thầy Thủ-sa-di (đậu đầu) hai thầy Vỹ-sa-di (thứ hai và thứ ba). — Thầy Thủ-sa-di tên là Khế, 20 tuổi, trạng mạo rất khôi ngô, tướng mạo rất hợp cách người tu hành, vốn người đệ tử chùa Trúc-lâm là chùa của bà quản-lý lập ra ở phía nam Dốc-mít. — Thầy đệ nhất Vỉ-sa-di tên là Thừa 32 tuổi kỷ-sửu ông là Tường-vân. — Thầy đệ nhị Vỉ-sa-di tên là Điền 28 tuổi đệ-tử chùa Thiên-hưng. — Hai thầy này rất có đạo mạo. — Kim điền và luật-pháp của phật giáo ba thầy đều nhuần nhã lão thông, tuổi còn trẻ tu hành đắc đạo, như thế cũng khá gọi là công phu khổ hạnh để được trọn bổn-phận của một người tu hành vậy.

Ấy là sự thi hạch của 312 người giới tử, còn như các đi vãi quá một trăm người, các sư nhân và hưu quan là người mộ đạo quá 50 người, thầy đều có quí hương thọ giới đã nên đông lắm thay.

Cuộc tràng-kỳ này các khoa phạm đã điều dương suốt trong năm hôm thấy đều viên-mãn cả và đã tuân theo các điều khoản như chương-trình mà đã được đăng ở trong một số trước. Duy có mấy điều nên thêm là chiều ngày 14 khi hồi 6 giờ, Hoàng-thượng có ngự giá đến nơi xem các đàn cúng trước khi khởi diễn thì ngài đã có sắc ban 200 đồng cho các kẻ giới-tử cùng người mộ đạo đến quí hương.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên in ra đây, chữ không như có mấy thứ thuốc vẽ những bình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và sở-sinh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư bài báo này.

HỘI-ĐỒNG-ICH

đang giải-tán

Lời bá-cáo cần kíp

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Đến ngày 31 tháng 7 tây năm 1924 này, thời sẽ kết sổ, thôi sự nhận các sổ của các ông bà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích.

Vậy ông bà nào có sổ gửi tiền mà chưa giao cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở số 3 phố Jaurégiberry, Hanoi, thời xin giao ngay cho ông ấy trước ngày 31 Juillet 1924, quá ngày ấy, người có tiền gửi sẽ mất quyền đòi hỏi về số tiền mình gửi.

Giải-Tán-Viên

P. Pos. E. CHATAIGNEAU.

1264. Y. M. GRENÉS.

Ngày mồng 7 tháng năm, viên-chức Khâm-định thế ba, tên Nguyễn phạng tội chức phá rằng:

*Chiều nay đại được phòng của **MINH-ĐƯỜNG** gửi ông, có chỉ nên một thứ rượu bổ đã tăng ngu dụng quen rất hay, đáng nên giá thường, trước lục phí thị gửi cho quí được phòng chế-ông để tế thanh-giá.*

Khâm thế.

HIỆU

MINH-ĐƯỜNG

MAI-PHÌNH TỔNG CỤC

của Sòng pháp Tân-thảo công-ty

BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ

CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ BÌ ĐÁ

Giữa phố hàng Gà số 83

Thưởng chè thơm

Xin mời quí-khách chiếu cố sơi chè **SINH-THÁI**; trong những gói chè **SINH-THÁI** phần nhiều là có phiếu thưởng chè nhất thơm ngon.

Nhưng đã được thưởng là thưởng gói chè có giá trị, chớ không giảm thưởng lặt vặt 1 2 xu.

Xin quá bộ đến hiệu.

SINH-THÁI

31 Giữa Phố hàng Ngang 31

HANOI

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đổi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận thêm gì trả bằng con-niêm cả.

Chiều 16, khi 6 giờ Hoàng-thượng ngự đến thì lễ thi hội-đồng Thập-tự cũng giới tử có đăng đàn hai chúc Hoàng-thượng, khi ngự đến thì lễ trong khi Mộ-khóa cô gái hư rồi lại ngự đến nơi tinh-xá của hội-đồng Thập-tự để ban chuyện, mãi đến 7 giờ quá ngự giá hồi loan.

Trong những khi đi đến đường kiểm phạm thì khi nào ở trong chùa số người thập phương thiện tín cũng có đến 6, 7 nghìn, còn ngoài chùa thì đông chẳng xiết nói được, chỉ trên kể sơ một đoạn rằng xe đề thành đường, người đắp thành núi, còn nơi rừng thông nơi rậm lồng hoa nên nơi chợ búa phố phường; một quãng đường từ cầu bến ngự cho đến chùa chừng 5 kilomètres lòm trước toàn là cát cùng sạn, mà hôm nay hóa thành bụi đất đi lúc mất cả, suốt trong mấy hôm diễn lễ thì ban ngày ngựa xe như nước, ban đêm đèn đuốc như sao, nhất là tối hôm 16 rạng ngày 17 thì số người lại đông gấp bội, gần xa nô nức, các sắc người đều có cả.

Hỏi những người tuổi ấc thì cuộc tràng-kỳ ở chùa Bắc-quốc cách nay đã 31 năm, kẻ thiệu tin cũng đông như thế chẳng lấy từ rày về sau, khi nào lại có cuộc Tràng-kỳ?

VIỆC TRONG XỨ

THỪA-THIÊN

Chịu oan. — Có tên kia là dứa hoang tàng ở làng Phú-bài thuộc huyện Hương-thủy. Bấy lâu ở trong làng những gây lên đập bậy luôn luôn, ai cũng đã biết tên, mới đây lại hóa ra kẻ ăn trộm. No vào ăn trộm con trâu của một nhà cũng ở làng ấy bị người ta bắt được rõ ràng, đến khi điệu lên quan, no phải bị giam và sắp bị án, thì nó lại khai liều rằng dứa con trong nhà ấy bán trâu cho nó.

Lạ thật! chỉ có rứa đó mà quan cũng tin, thì ba cha con chủ mất trâu kia, trâu đã bị mất, đứa gian không trị được tội mà mình lại phải bị đóng cùm, còn thằng phạm kia thì lại được phóng thả!

Nghe đâu thằng ấy là châu một mụ nhà giàu, mà nó lại được có kẻ ám trợ cho nó ở trong tỉnh, mà kẻ ám-trợ ấy lại là người có chức-trách trong việc ấy. Xem như bữa hôm hai cha con người mất trâu kia bị giam oan và tên phạm kia được thoát thì nó về làng, liền bị người trong xóm và chủ mất trâu bắt trói; cũng trong ngày ấy có trát quan sức về bắt tên ấy, thì làng lại ăn cướp lấy cái trát ấy mà cố cất đi để mà làm cái chứng mà đi kiện, còn tên phạm kia thì tự thoát lấy thân mà chạy lên chịu giam tại huyện. Xem vậy thì đủ biết có nhiều kẻ ám trợ ở trong.

Tội nghiệp thay cho ông già sáu bảy mươi tuổi, đã bị mất trâu không được xử mà cha con lại phải bị giam oan. Xiết bao là nỗi kêu sở oan ức. Nghe đâu ông nguyên rằng hễ việc này mà không được quan minh xử, thì dù tánh mạng ông có mất mà thân oan được thì ông cũng làm.

KHÁNH-HÒA

Cấm thóc gạo xuất cảng. — Phàm các thóc gạo ở trong tỉnh Khánh-hòa thì cấm trong hạn ba tháng kể ngày 19 Juillet 1924 trở đi không được đem đi các tỉnh khác và xứ khác hoặc là ra ngoại quốc.

QUẢNG-NGÃI

Voi đồng ngà bạc. — Các quan bản tỉnh có sức đúc hai con voi mình bằng đồng, ngà bằng bạc để thượng nên Tử luận khánh-tiết. Một bọn thợ đúc lựa trong những thợ khéo, đã khởi công hơn ba tháng nay, mới gần rồi được một con, còn một con nữa đương đúc, bề cao độ tám tấc tây, dài độ một thước tây. Thật là công-trình lắm! Nghe nói sở phí đúc hai con voi này trên vài nghìn bạc.

Chân hưng kỹ-nghệ. — Dọc theo trước mặt chợ Tỉnh, xưa nay chỉ có mấy nhà con con lợ thợ giải rác mà thôi. Bây giờ quan sức đuổi hết đề đất cho những người làm phố xá buôn bán, nên nay người ta làm đã hoàn thành được bốn năm gian phố rồi, còn bao nhiêu còn đương làm thêm. Và quan sức tự xuất giá sửa ra làm một rãy nhà cho dân, ai có cần dùng, hễ gì đến ở đấy làm ăn, khỏi tiếng thuê mướn gì sốt, đã có nhiều thợ đến xin làm nghề thợ đúc, thợ chạm, thợ mộc, thợ rèn, thợ mã vân vân.

BÌNH ĐỊNH

Trận mưa quí hóa. — Ít âu nay trời nắng dữ, đồng điền khô trắng, nhơn thế mà lúa gạo càng tăng giá cao.

May đâu hôm 7 và 8 Juillet này, trời cho vài trận mưa to, lại trên rẫy nguồn mỗi chiều đều có mưa rền nước xuống dào dạt, nhà nông vui mừng phỏ dạ.

Lại nay lúa tứ-quí đã chín, nên giá gạo đã hạ dần dần.

Mong sao qua tháng bảy sau đây được vài trận mưa cho khá, thì mùa tháng sau mới chắc ăn, mọi trông đợp lỗ mưa thuận gió hòa!

Mà lúa trong các đồng coi có bề tươi tốt lắm.

Mong sao cho mưa thuận gió hòa!

Xe máy nằm dưới sông. — Mới đây tại làng Quảng-vân thuộc hạt Tuy-phước, có người chài lưới kia lúc bỏ lưới xuống sông, thì nghe như có vật gì to lắm vào trong lưới, mới lận mò coi thử vật gì: té ra rờ nhằm hai gọi gì tô to; người chài chưa rõ là vật chi, nhưng cũng sợ phòng cái tai bay vạ gió, ách giữa đàng mang vào tỏ, nên trở về mời chức dịch trong làng ra dự bằng chứng; rồi mới dám trục lên.

Trục lên rồi mới mở cả hai gọi ra, thì thấy quả là một cái xe-may đã tháo ra, mà gói làm hai trong hai bao tới.

Vật lạ ở đâu như vậy, nọ ai biết, thôi thì đã có làng sở tại vì bằng, nên người chài cứ đem về nhà rửa rảy phơi phong để đo.

Tin ấy đồn dậy, cách mấy giờ đã đến Qui-nhơn, nhằm tại Qui-nhơn có M. Badoag có mất một cái xe máy hôm rằm tháng tư. Lúc mất chả có trình sở Cẩm, mà chưa tìm ra tin tức gì; nay nghe tin ấy, bèn rắt tả tới đó nhìn coi hoạ may có phải chăng là.

Nhìn kỹ thì nhận quả là xe mình, nên đã xin chuộc lại. Người ấy ai vui lòng giao xe lẫn bạc.

Có lẽ cái xe bị trộm, sau vì thấy khó bề bán, nên đã thả sông cho biệt tích.

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

CẢI LƯƠNG TÂN KỊCH

Tối thứ sáu 25 Juillet này mời quý khách lại xem tích hát cải-lương:

NGHĨA NỮ TẦM PHU

Toàn trẻ con đóng trò

(Diễn lần thứ hai)

Sự tích người đàn-bà có nghĩa đi tìm chồng chẳng may bị đánh thuốc độc chết nhờ có cây cỏ làm chứng quan xử ra án. Các giọng hát cải-lương: bình bản, từ-đại-oán, ngâm thơ, nói bông lơn, và các giọng ca-lý Nam-kỳ.

Tỉ hí hát rất thảm, rất cảm động, cảnh nào cũng hay, cảnh nào cũng luyện-tập rất kỹ càng. Hay nhất là cảnh tra án có cây cỏ ra làm chứng: Bứ-tử con 14 tuổi đóng vai quan án, khi ra trò lúc hỏi, lúc làm điệu bộ chẳng kém gì một vai kép lão luyện. Lần trước diễn đến cảnh ấy, các quý khách đều lấy làm ngạc nhiên mà khen là tuyệt xảo, mỗi lúc đứa trẻ ấy hát xổng một bài lại được vỗ tay khen.

Toàn trẻ con mà diễn được một vở luồng thuộc lòng như thế, các ngài sẽ xem hát thưởng cũng xét cho rằng tích hát Nghĩa nữ tầm phu này luyện tập rất công phu.

Bản vẽ từ tối thứ năm 24 Juillet 1924.

Tối thứ ba 22 Juillet 1924

TAM MỸ TƯƠNG TƯ

Cảm tình lưu-luyến cho ai,
Chữ tài liền với chữ tài một vần.
Trời cao tuy nọ cũng gần,
Dành thơm phận đẹp để phần cho ai.

Tối thứ tư 23 Juillet 1924

NHỊ-ĐỘ MAI

Tư Đồ-Trấn bao tin Nhị-độ-mai khai:

Tối thứ năm 24 Juillet 1924

NHỊ-ĐỘ-MAI

(Liên hồi)

Tư Hạnh-Nguyên phụng mệnh công hồ đến Ngư-bà ngồi xe về bến.

Tối thứ sau 25 Juillet 1924

Cải-lương tân kịch lời Nam-kỳ

NGHĨA NỮ TẦM PHU

Toàn trẻ con diễn lần thứ hai

NHÀ BÁ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế của ông cho ông Thomart, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Demart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận như về thế mà hiệu bào-chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gói đi xa càng rất chóng, ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

Ta nên chú ý!

Thuốc này đã thí nghiệm như thuốc công hiệu lắm, những chỉ thuốc gọi nhẹ nhàng và chóng khỏi, mà nhất là thí-nghiệm chỉ nhằm một thứ bệnh mà thôi chứng.

Đã nói về một thứ thuốc trong những thứ thuốc ấy thời ta chỉ nên nhắc qua, vì không phải cần lắm lời làm gì.

Tên thuốc ấy là thuốc giải độc

Dépuratif Sensal

thuốc-trị những chứng tỉ chết, mụn nhọt, sẩn đánh, gai-ngứa, nhất là những chứng đã dùng nhiều thuốc khác mà chưa khỏi, như là đau nhức, phát độc, khí huyết không được thông, thành ra mình đầu, đau lưng, đau bụng, đường tiểu, giang-mai, thì càng cần phải có, vì phải nhiều chứng ấy phải chữa mới được.

Trong nhà trước ta đã nói về sự thí-nghiệm của thuốc DÉPURATIF SENSAL. Tự nhà ông ra mấy trăm lá thư không nói thêm gì nữa, là vì ý đã cho độc-giả nhận-thức được kỹ rồi, hai lần nhắc nữa.

Bên này sẽ nói về cách người ốm ăn thuốc DÉPURATIF SENSAL chữa rất dễ.

Các bệnh ấy hay sinh ra người ốm ăn thường đều đen đen. Các bệnh ấy lại phải kiêng cho người nghỉ ngơi.

Ở các nhà nhân dân ăn ở không biết vệ sinh, nên các bệnh người ấy hay sinh ra lắm, nếu là phải. Nhất là những trẻ khi sơ ấy. Vì thế nên khỏi cần ra thuốc DÉPURATIF SENSAL này.

Trong các bệnh ta thường thấy luôn, có bệnh ECZEMA rất là ác hại, làm nên thân thể có những vết nhỏ, nổi lấy ghê lắm. Người mắc bệnh đó đều khổ lắm.

Bệnh HERPÈS hay sinh ra ở không ai quan sinh-dục.

Bệnh HERPÈS CIRCINÉ rất là khó chịu, khắt là trong khi nóng nực.

Bệnh GALE, cũng thấy, ghê lắm, n. n.

Theo sản kê hết những bệnh công-cổ, vì trong nhà có người đau, thì các bệnh trên này thường sinh ra nhiều nhất. Ta nên khuyên ai có bệnh nên dùng thuốc DÉPURATIF SENSAL mà chữa. Thuốc ấy bán

Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul Bert

trước cửa hiệu Godard

Các thứ thuốc mà trong có các bệnh nói trên này, chỉ có thứ thuốc mà FORMADE SAINT ANDRÉ là công-hiệu nhất.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ một đủ thứ và giá, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đúng tuổi và bạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

217

茂 MAO-SENG 盛

67, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, công, chân-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin một thiếu cố.

1265 MẠO-THỊNH kính cáo

Số 91

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Người chủ cửa hàng bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Hiện có người làm, vẫn đem đến bán buôn cho cửa hàng chúng tôi.

Tôn-văn-tiền truyền bắt người chủ cửa hàng và người khách buôn lấy đem về nộp quan kinh-lược. Khi về tới nơi, *Lâm-chương* truyền giải người chủ cửa hàng vào trước.

Lâm chương hỏi rằng:

— N à-ngươi họ tên là chi?

Người chủ cửa hàng bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Chúng tôi tên gọi *Trịnh-khai-thành*, mở cửa hàng buôn bán ở đây đã lâu năm. Các khách-thương đi lại mua bán, đều trả tiền ngay cả, chưa hề có thiếu-thốn của ai đồng nào.

Lâm-chương nói:

— Ban-chức có bắt nhà-ngươi phải tính sổ đâu, chỉ hỏi tấm vóc này có phải của *Vương-tại-khoa* ở *Kim-lăng* chế tạo ra đó không?

Trịnh-khai-thành bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-nhân! Thứ vóc này *Vương tại-khoa* vẫn hàng năm bán buôn cho cửa hàng tôi.

Lâm-chương hỏi:

— Hiện bây giờ *Vương-tại-khoa* có còn ở trong cửa hàng nhà-ngươ. không?

Trịnh khai thành bẩm rằng:

— Mọi khi cứ mỗi năm thì *Vương-tại-khoa* đem đến bán mấy lần, năm nay không biết hắn bận việc chi mà chưa thấy đến.

Lâm-chương nói:

— Năm nay chưa thấy đến, thế thì những tấm vóc này ở đâu mà ra?

Trịnh-khai thành bẩm rằng:

— Mọi năm *Vương-tại-khoa* vẫn cùng một người em vợ đem đến bán, năm nay thì chỉ một mình người em vợ đến mà thôi. Thứ vóc này là của người em vợ *Vương-tại-khoa* đã đem đến bán.

Lâm-chương hỏi:

— Người ấy họ tên là gì? Đến đây từ bao giờ?

Trịnh-khai-thành bẩm rằng:

— Dám bẩm đại-n ân! Tên hắn là *Khương-thiên-hưởng*. Hắn đến đây từ ngày 18 tháng trước.

Lâm-chương nghĩ thầm: Hắn đến đây từ ngày 18 tháng trước. Từ hắn đến nay mới quá 20 ngày, trong vòng một tháng, tuy thì quả-nhiên là *Khương-thiên-hưởng* cùng đi với *Vương-tại-khoa*, khi đến nửa đường, vì lòng tham của mà hại người đó!

Cái án-mạng *Vương-đại-khoa* kia, có lẽ chính là người em vợ hắn hại-thủ đây!

Lâm-chương lại hỏi *Trịnh-khai-thành* rằng:

— Lần này hắn đem đến nhiều hàng hay ít? cả thảy đáng giá bao nhiêu tiền?

Trịnh-khai-thành bẩm rằng:

— Cả thảy hơn 900 tấm vóc. Trị giá mỗi tấm 4 lạng bạc.

Lâm-chương truyền giải *Khương-thiên hưởng* vào. Quân-sĩ vâng-lệnh, giải *Khương-thiên hưởng* vào quỳ ở trước sân.

Lâm-chương hỏi rằng:

Vương-tại-khoa là họ thế nào với nhà-ngươ.? Hiện bây giờ hắn ở đâu?

Khương-thiên-hưởng nghe thấy *Lâm-chương* hỏi *Vương-tại-khoa* là họ thế nào thì giật mình kinh sợ mà vội bẩm rằng:

Dám bẩm đại-nhân! *Vương-tại-khoa* là người anh rể tôi. Năm nay nhà họ *Vương* có bận, cho nên không đến đây.

Lâm-chương lại hỏi rằng:

— *Vương-tại khoa* c ung vốn với nhà-ngươ. để cùng đi buôn, hay là nhà-ngươ. làm công cho *Vương-tại-khoa*?

Khương-thiên-hưởng bẩm rằng:

Tôi làm giúp cho anh rể tôi.

Lâm-chương nổi-giận mà mắng rằng:

— Đứa tên-nư ẩn vô lương-tâm kia! Vì lòng tham của mà dám hại người! Mày đã giết chết anh rể mày, bây giờ ở trước mặt ta lại còn dám chối cãi. Muốn tôi thì mau mau thú-nhận, khỏi phải dùng đến nghiêm-hình.

Khương-thiên-hưởng bẩm rằng:

— Hôm nay anh rể tôi vẫn còn ở tại quê-n à!

Lâm-chương lại đập bàn mà quát mắng tả g

Mày còn dám chối-cãi à! Ta hỏi nội một cái tang chứng rõ ràng cho mày ngh e. Có phải mày dùng búa bổ chết *Vương-tại-khoa*, lại lấy vóc quấn chặt mà đem chôn rồi không? Muốn tôi thì mau mau thú-nhận đi, ta sẽ sinh phúc c o, khỏi phải dùng đến cách tra-tấn.

Khương-thiên-hưởng ngh e nói, kinh hồn tán đởm, luống-cuống không còn biết nói thế nào, đành chỉ cúi lạy dập đầu, kêu van một câu rằng:

— Trăm lạy đại-nhân! Xin đại-nhân mở lượng hải-hà mà sinh phúc cho!

Lâm-chương nói:

— Nhà-ngươi nên thú rõ đầu đuôi việc giết *Vương-tại-khoa* thế nào, rồi ta sẽ rộng ơn cho.

Khương-thiên-hưởng thú rằng:

Trăm lạy đại-nhân! Chúng tôi đã cam chịu tử-tội! Số là tôi cùng anh rể tôi sang năm vào đến đây bán hàng, năm nay tôi bỗng trót dại, có biển-tâm mà mưu-hại anh rể tôi, không ngờ mới trong vòng một tháng, việc đã bại lộ, thế này thì thật lưới trời khó tránh vậy.

Lâm-chương hỏi rằng!

— *Vương-tại-khoa* là anh rể mày, có sao mày lại nỡ lòng tàn-nhẫn như thế! Khi về tới n à, chị gái mày hỏi đến anh rể tài mày định nói thế nào?

Khương-thiên-hưởng bẩm rằng:

Khi về tới n à, tôi cũng đành nói quanh cho xong việc!

Lâm-chương cười mà bảo rằng:

— Ừ! Nói quanh c o xong việc!

Lâm-chương truyền cho quân-sĩ cầm-ngục *Khương-thiên-hưởng* ra giữa sân, đánh 30 đại-côn, rồi lại cầm bút phê rằng:

« *Bản-chức xét cái án-mạng Vương-tại-khoa thì hắn nguyên là người ở huyện Thượng-nguyên thuộc phủ Giang ninh, vẫn làm nghề bán vóc nhiều.*

« *Nay Khương-thiên-hưởng bỗng đem lòng bất lương, tham của hại người, dám dùng búa mà bổ vào đầu Vương-tại-khoa để làm cho chết. Còn hàng-hóa thì nhận làm của mình, đem đến bán cho hiệu Trịnh khai-thành*

« *Khi bản-chức tra hỏi Khương-thiên-hưởng thì chưa dùng đến hình pháp, hắn đã tự phải thú-nhận. Vậy bản-chức kết nghĩ tội Khương-thiên-hưởng đến sau thu này đem ra hành hình.*

« *Lại giao quan phủ lệ ninh chuyển tr ức cho quan huy n Thượng-nguyên, tìm thân-thuộc nhà Vương-tại khoa, bảo đến mà nhận mã.*

« *Còn số hàng-hóa ở hiệu Trịnh-khai-thành thì chủ hi-u phải tính-toán mà trả cho thân-thuộc nhà Vương tại khoa, cấm không được gian lận một đồng nào. Nếu trái lời bản chức, khi việc phát-giác, sẽ phải trọng phạt.*

« *Nay án nghị!* »

Lâm-chương cầm bút phê xong, giao cái án ấy cho *Tôn-văn-tiền* mà dặn rằng:

— Nhà-ngươi đem *Khương-thiên hưởng* tống vào nhà giam, để đợi ngày hành-hình. Lại đào thi-thể *Vương-tại-khoa* lên mà khâm liệm mai táng cho tử-tế.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Agents d'Annonces en Europe :
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 3.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của **Pháp-quốc**, luận về kinh-tế lợi-tại, báo tin lạ xảy ra trong **Đông-Pháp**, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

Trong những độ giới nồng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

HỎI CÁC NGƯỜI MẮC BỆNH TAI, nên coi ông đã dùng đủ các món thuốc rồi mà chưa khỏi thì nên mua thứ thuốc hiệu **POMMADE ROYER**. dùng đã ngay lập tức mà chẳng khỏi liền.

Ở Nam-kỳ bán tại hiệu báo chí **BOYER**, 158, đ. Sabourain
Ở Trung-kỳ tại hiệu **Mr. CHARMONT**

Vị thuốc kiến hiệu

1) **Hoa-liễu-giải-độc-hoàn**, *thuốc này các bị thiên-niên đã nhiều Ngài đắc dụng, vì nó chẳng những là trị bệnh lậu, còn có thể giải độc mọi chứng khác, mỗi chai 1 p. 00.*

2) **Thuốc-ho**, *ho hàn, ho nhiệt đều hợp dụng, ho nặng đến đâu, uống giá nửa chai nhẹ ngay lập tức, mỗi lọ 0 p. 30.*

3) **Thuốc tỉ**, *bệnh tỉ thì lâm thử, có đỏ, có trắng, hoặc vàng, hoặc huyết, hễ không có thiếu phát ý trị, thực dễ hai người, thứ thuốc này có thể trị các chứng tỉ, mỗi chai 0 p. 30.*

4) **Thuốc cam trẻ nhát kiến hiệu**, *thuốc này trẻ thèm ăn lắm, mà trị mọi chứng cảm, mỗi lọ 0 p. 10.*

Trong hiệu lúc nào cũng có thầy thuốc nên hỏi điều gì xin trả lời ngay.

Quí khách ở xa, từ 1 p. trở lên mấy gởi, và cho xin tiền trước mỗi đồng thêm 0 p. 20.

SIOU-HANG-LAM

108, phố hàng Buồm, Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra cáo phổi làm cho hay hờ vật, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ!

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là nay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết
MÁU BO

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Báo-quán xin cậy nghị mua báo khi có việc gì viết thơ đổi bổ-quán, thì nhớ biên gởi cả in ở tờ giấy gởi báo, hoặc là gởi nhe bổ-quán cắt giấy quấn ấy, để nhơ người thơ để tìm kiếm. Xét nếu nghị thường hay bỏ lỗi văn tắt, hoặc thân quá, không xưng hô được, thành ra nhiều khi bổ-quán không biết ở mà trả lời.

GIỜ VỀ GIÀ

thì thường hay váng đầu, tức hơi, chóng mặt, luôn luôn, đau thận, đi táo, hay mệt và khó chịu trong người. Lúc bấy giờ thì những chứng tự máu lại càng hay có. Khi ấy nên uống thuốc điều hòa mà các tương-y ai cũng cho là công-hiệu. Thuốc ấy là :

Dépuratif Richelet

rất công-hiệu trong những bệnh đã kể ra trên này. Dùng nó thì kinh-nguyệt điều hòa, không làm đau đớn gì cả. Thuốc này lại rất hiệu trong những bệnh sau này : đau xương, tỉ mát ở các huyết-quản và các tiểu-bệnh ngoài da như là hảo-lào, mạn con các nốt mẩn, ván ván. Thuốc này bán ở các hàng lạc-hợp to và các hàng thuốc vật.

Bao giờ cũng công hiệu

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY :

1. Bệnh ngoài da, nhọt đầu đanh.
2. Đau xương.
3. Táo lâu ngày.
4. Đau phát-huyết quầu.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÈS

PHẢI DÙNG THUỐC BỔ VÀ TRỊ ĐÀM

THIỆT HIỆU LÀ

ELIXIR TONIQUE ANTIGLAIREUX

Của cụ Jeremy GUILLIE

Tác dụng mạnh mẽ này thuốc ELIXIR có chế dược các dược-tương Guillié lấy làm chủ-dược trong những bịnh như phổi, đau trong lá tỉ, đi dạ dày, TRÁI TIM, ĐAU CĂN, ĐAU BỤNG, BỆNH VỢ ĐẺ, hoặc CHỨNG HƯỚC, ĐỊNH KIẾT, ĐỊNH HỒ ĐẠI, ĐỊNH CỦA, GHÉ GHỨC NƯỚC DA, bịnh có TRÙNG LÀI TRONG BỤNG.

Ấy là một thứ THUỐC XỔ rất mạnh và rất hiệu nghiệm làm cho HUYẾT RA TINH KHIẾT. Những bịnh gốc bởi ĐÀM hay là PHỔI mà sanh ra không nên dùng thuốc này.

Bởi vì thuốc trị đàm nào mà không có chất thạch PHA CHẤT thì chẳng công hiệu.

Có bán tại hãng

THUỐC HOÀN XỔ

Hễ thấy thuốc giả thì nói : Phải Elixir Tonique Antiglaireux Guillié mới trong Guillié.

Chính nơi bán thuốc chữ là nhà : PHÁP-QUỐC-LÂM, 8, đường Sabourain, Saigon. CHUYÊN TRỊ PHONG NGỨA RẤT CÔNG HIỆU.

Tổng phát hành thuốc này là nhà : PHÁP-QUỐC-LÂM, 8, đường Sabourain, Saigon. CHUYÊN TRỊ PHONG NGỨA RẤT CÔNG HIỆU.

Hễ ở các nơi gởi thơ lại, Ông chủ nhà thuốc sẽ gởi thuốc lại cho quí khách.

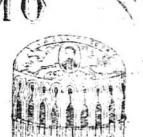
Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhầm tấn tiến mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắc-ninh, là một nhà chuyên trị hai thứ bệnh tình đã có tiếng. Không ngày nào là không tiếp được giấy người khen-ngợi các nơi gởi lại.

Cả cước độ hơn một đồng một lọ.

2982

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-Nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

SẮP MỞ

Ba

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc hóa không có pha chế nhiều món

Mỗi hoàn 0,50 centigrammes nặng 10 ly đem 8 hoàn trong 24 giờ ỷ

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẮT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trữ tại : 6, Rue de Pas-de-la-Mule, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LẤN

Cũng có bán tại Hiệu : Hiệu CHASSAGNE, Pharmacien, à BOURGTHEROULDE, Eure, và các hiệu bào chế khác.

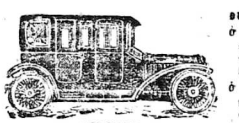
NGÀY NÀO CŨNG CÓ XE THƠ CHẠY

Công-ty PHẠM-VĂN-PHI

ĐƯỜNG YÊN-LÝ ĐI CHỢ HIẾU

Ở Gia YÊN-LÝ chạy hồi 2 giờ mỗi ngày rồi chuyển tới đây thứ nhất đến Hiếu-lễ, đến Vinh.

Ở CHỢ HIẾU. Phải đợi đi hồi 1 giờ mai đến ga Yên-Lý vừa kịp chuyển xe lửa về Vinh và Huế.

ĐƯỜNG VINH VÔ HUẾ

Ở VINH đi hồi 4 giờ sáng đến Đông hà vừa kịp chuyển xe lửa vào Huế.

Ở ĐÔNG HÀ ra hồi 8 giờ sáng sau khi chuyển xe lửa bự nhất ở Huế ra.

Các quí-khách đi lại đường Vinh-Đông hà nên đi xe thơ thì được cẩn thận hơn, nhưng khi lấy vé nên có ý kẻo lầm đi vào xe khác. Muốn khỏi sự lầm ấy, xin liệt quí khách đánh giây thép trước cho hãng-ty, hễ khi bắn-ty nhận được giây thép sẽ cho xe ra đón hay là cho người nhà đi đón.

Đường Yên-Lý đi chợ Hiếu thì đánh giây thép ra PHẠM-VĂN-PHI Yên-Lý gare ; — mà đường Vinh-Đông-hà thì đánh giây thép cho PHẠM-VĂN-PHI Đông-hà gare.

ĐƯỜNG SANG LÀO. — Vì độ này bên Lào mưa luôn xe không đi lại được nên xe chúng tôi cũng hoãn không chạy, nhưng đến bắt đầu từ tháng một tây (Novembre) trở đi thì mới lại chạy.

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酩補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông L. BLANC *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì nống một ốc con

每晚飯前喫酒杯一次

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2999

Thuốc HÉMOGLOBINE BYLA

Trừ bệnh huyết suy rất mạnh

CỨNG CÁP MẠNH MẼ BÉO TỐT

Là thứ thuốc bổ huyết mạnh nhất

Xin hỏi tại hiệu BYLA

28, Avenue de l'Observatoire. — PARIS (France)

AI MUỐN LÀM GIÀU

Bỏ ra 20 quan mà may ra được

500.000 quan

Mua một cái trái-đơn của Công ty Panama, có rất số đã hoàn lại (Obligation Panama) ở hiệu, hễ mua phải nộp ngay 20 quan, cứ thì 17 tháng mỗi tháng nộp 20 quan, theo như lệ định trong hiệu. (Như vậy mỗi ngày số định nộp ra, có tính hết cũng giáo ra được). Số nộp đến khi đủ 17 tháng ngày ấy số trái đơn mới được quyền sở-hữu, như là mình đã nộp hết tiền rồi vậy, và đến kỳ xổ-đơn trong số có in số mình được lĩnh nguyên số tiền 10 lần. Mỗi trái đơn trước sau thế nào cũng trúng một số từ 10 000 trở lên đến 1.000 quan, không nhiều thì ít cũng được hoàn hết lời đơn quan. Mỗi năm có hai lần xổ, hoàn 2 tuần lễ.

Như vậy mua trái-đơn thế nào cũng lợi, không khi nào thiệt

CÓ NHỮNG LỜ SAU NÀY :

120 lô.	500.000 quan	200 lô.	5.000 quan
150 lô.	250.000 —	1.220 lô.	2.000 —
200 lô.	100.000 —	11.200 lô.	1.000 —
250 lô.	10.000 —	1.700 000 trái đơn hoàn lại thêm 400 —	

Hiện có trái-đơn này tại chỗ nếu ai cần thì cứ gởi mandat cho mua ngay và tùy thích.

Cần là được tinh nguyên tiền, không phải trả phí thu chi nữ. Mỗi lần nếu số lô nhiều được một cái bằng kể số trái đơn trong số, không phải trả tiền. Các số đã trúng bằng lý đăng vào số trái-đơn để tại nhà ngân hàng, các nhà có trái đơn, có thể đến xem được, theo như điều khoản trong bản tuyên ngày 15 Mars 1888. Bản tuyên lý là một bản tuyên thông chứng, giữ gìn cho cẩn nhà có trái đơn, không có điều gì phải nghi ngại cả.

Năm nào cũng có 15 Février, 15 Mai, 15 Août, 15 Novembre thì rút số.

Các ngài muốn đủ các cuộc rút số lấy thì gởi ngay 20 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8 Rue Papère, MARSEILLE (B.-du-R.) France

R. C. MARSEILLE 6576